

UIT DE SCHRIFT.

Omhoog!

Heft uwe oogen op omhoog, en ziet wie deze dingen geschieden heeft; die in getal hun heil voortbrengt, die in alle bij name roept, vanwege de grootheid Zijner krachten en omdat Hij sterk van vermogen is, daar wordt er niet één gemist.

Waarom zegt gij dan, o Jakob! en spreekt, o Israël: Mijn weg is voor den Heere verborgen en mijn recht gaat van mijnen God voorbij? Jesaja 40:25, 27.

Hier komt het Woord Gods tot den vermoeide, die aan het eind is van zijn kracht en met zijn weg geen weg meer weet.

Lang mag hij gedacht hebben en gedroomd de moeïkheden, die hij om zich zag groeien te zullen overwinnen in eigen natuurlijke kracht.

Ten slotte heeft hij het moeten opgeven.

De levensbezwaren zijn gerezen, al hooger en hooger, onoverklimbaar hoog. Ze hebben het leven van alle kanten toegemuurd. Gelijkt er geen ruimte meer scheen te zijn voor het naar bevrijding snakkende Israël, toen er aan de ballingschapsjaren geen einde leek te komen.

In die moedeloosheidsperiode heeft de profeet door den Geest des Heeren een boodschap.

En wat zegt hij? Zegt hij misschien wat ge u in donkere dagen van wereldschen kant hoort aanpraten: „Kom, moed gehouden, zet er u over heen, sterk wezen, durf te leven!“ Ach, de barmhartigheden der goddeloozen (en waren het nog maar enkel de barmhartigheden der goddeloozen) zijn wreed! Want dat is toch wreed, als ge zegt: „Sterk wezen!“ tot iemand, die al zijn sterkte heeft opgebruikt, en: „ge moet er u over heen zetten!“ tot iemand, die daartoe juist al zijn kracht heeft beproefd en er niet over heen kan!

Wie geen andere hooftchap heeft, doet beter te zwijgen!

* * *

Hier is de andere hooftchap!

Wie rondom zich geen weg meer ziet noch vóór, noch achter, noch terzij, moet niet rondom zich blijven kijken in de vlakke. Het zou hem kunnen verleiden tot de klacht der oppervlakkigheid: „Mijn weg is voor den Heere verborgen. Hij let niet meer op mij. Hij houdt geen oog meer op zijn kind. Hij ziet naar mij niet om, en mijn recht gaat van mijn God voorbij, het deert Hem niet, hoe het met mij gaat. Hij bekommert zich om mij niet meer!“

Hier is de andere boodschap! (ie moet uit de vlakke omhoog zien!) De horizontale lijn moet tot een verticale worden omgebogen. Heft uwe oogen op omhoog en ziet, wie deze dingen geschieden heeft!

Wat de Almachtige zelf eens deed, toen Hij Zijn kind Abraham uitleidde uit zijn tent in den donkeren oosterschen nacht, dat doet in den Geest des Heeren de profeet zijn Zender na.

Hij wijst het moedeloze volk Gods op den sterrenhemel.

Heft uwe oogen op omhoog! En dan zóó, dat ge ziet! En dat ge Hem ziet, die deze dingen heeft geschapen!

* * *

Hij had den moedeloze kunnen wijzen op alles, wat God gemaakt heeft. Op de bergen, die er oprijzen omhoog met de koppen in het blauw van den hemel. Op de zon, die rijst en klinkt en daalt en wegzinkt van slag tot dag. Op de wijde zee, die eindeloos deinend zich uitbreidt van horizon tot horizon onder den cirkel van den hemel. Maar nog geweldigder dan het geweldige is dat ontelbaar leger sterren, die daar in het hemeltonkelen en fonkelen!

Eén is er, die ze alle geschapen heeft. En die ze alle kent! En die ze alle noemt, niet met den nietszeggenden naam van den mensch, maar met den alleszeggenden naam Gods.

En Hij heeft ze alle onder Zijn bevel. Ze gaan hun gang, ze zwenken en keeren in vaste orde, naar Zijn goddelijken wil.

Al die duizenden te zamen roept de Heer bij hunne namen en niet één ontvliedt Zijn oog.

Hier is de kracht van uw God, hier is de grootheid Zijner krachten, hier is de sterkte van Zijn vermogen.

Deze geweldige wereld heeft Hij geschapen en Hij houdt haar in stand van dag tot dag, van oogenblik tot oogenblik, eeuw in, eeuw uit!

* * *

Het is zoo goed, zoo noodig, zoo onmisbaar óók voor Gods kinderen om eens uit hun kleine toegemuurde wereldje van neerdrukkende zorgen en dagelijksche verdrietelikheden uit te komen, uit te breken misschien, om Gods groote schepping te zien.

Het is een voorrecht eens vacantie te hebben, indien althans die vacantie nog wat anders brengt dan verstrooiing in de vlakke van het leven maar gebruikt wordt om de oogen op te heffen omhoog.

We hebben er zelfs niet eens de vacantie voor nodig. Indien we eens in den stillen avond uit de drukte van het leven komen in het wijde veld en Gods wolken zijn weggetrokken, ... dan!

Het is wel waar, dat het zien van Gods schepping zonder meer nog niet het geloof in een menschenhart ontsteekt. Dat doet alleen Gods Geest.

Maar wel kan het kleine, waggemeide, bijkans geloofde geloof in het hart van Gods kind weer wonderlijk gaan gloeien, als God dat kind geeft in te kijken in Zijn wereld en Zichzelf geeft te zien in Zijn wereld!

Hoe groot moet God zijn! Hoe groot Zijn kracht! Hoe eindeloos Zijn wijsheid! Er is geen doorgronding van Zijn verstand!

* * *

Waar nu ook maar een vonkje geloof in het menschenhart smeult, daar begint het weer te knetteren en te vlammen, totdat het wordt één gloed, wonderlijk warm: en die God mijn God!

Nu komt van omhoog in de werken des Heeren de stem des Heeren tot Zijn vermoeide moedeloze kind: „Waarom hebt ge geklaagd, dat Ik naar u niet omzie?“

Het oplevend geloof vindt nu de wonderlijke conclusie: Hij die over sterren gebiedt en ze leidt naar Zijn wil, is machtig genoeg om mijn kleine menschenleventie zóó te richten en te sturen, dat het alles, alles goed zal zijn.

Uitgekomen uit ons wereldje, waarin we zoo verwaand meenen, dat wij het moeten doen en ingebracht in Gods groote wereld, waarin we de grootheid van Gods kracht ontdekken, geven we ons leven over in Zijn hand!

In die overgaaf komt God ons heel dichtbij! Ik ken ook uw naam! Ik weet ook uw nood! Ik heb u niet vergeten! Ik zie uwe zwakheid, maar Ik ben er, die den moeden kracht geeft en sterkte vermenigvuldigt dien, die geen krachten heeft!

Zie naar mij op, mijn kind, wantel op mij uwen weg, vertrouw op mij. Ik zal het maken!

G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

— De kwestie van de Algemeene Genade. III.

b. Aangaande het tweede punt, rakende de betéugeling der zonde in het leven van den enkelen mensch, en in de samenleving verklaart de Synode dat er volgens Schrift en Confessie zulk een betéugeling der zonde is. Dit blijkt uit de aangehaalde Schriftuurplaatsen en uit de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Art. 13 en 33, waar geleerd wordt dat God door de algemeene werkingen zijns Geestes, zonder het hart te vernieuwen, de zonde in haar onverhindert uithreken betéugt, waardoor de menschelijke samenleving mogelijk is gebleven; terwijl het uit de aangehaalde uitspraken van Gereformeerde schrijvers uit den bloeitijd der Gereformeerde theologie bovendien blijkt, dat onze Gereformeerde vaders van oudsher dit gevoelen hebben voorgestaan.

c. Aangaande het derde punt rakende het doen van zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid door de onwedergeborenen, verklaart de Synode dat volgens Schrift en Confessie onwedergeborenen, hoewel onbekwaam tot eenig zaligmakend goed (Doritsche Leeregels III en IV, 3) toch zulk burgerlijk goed kunnen doen. Dit blijkt uit de aangehaalde Schriftuurplaatsen, en uit de Doritsche Leeregels III en IV, 4, en de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Art. 36, waar geleerd wordt, dat God zonder het hart te vernieuwen zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen; terwijl het uit de aangehaalde uitspraken van Gereformeerde schrijvers uit den bloeitijd der Gereformeerde theologie bovendien blijkt, dat deze Gereformeerde vaders van oudsher dit gevoelen hebben voorgestaan.

II. De Synode spreekt uit dat onderscheiden uitdrukkingen in de geschriften van de Leeraren H. Danhof en H. Hoeksema niet wel te rijmen zijn met wat Schrift en Confessie ons leeren aangaande de drie punten bovengenoemd. Ook oordeelt de Synode dat genoemde leeraren in hunne geschriften enkele sterke uitdrukkingen gebruiken waartoe blijkt dat ze in hunne voorstelling der waarheid niet genoegzaam rekening houden met de wijze waarop onze belijdenisschriften zich uitspreken, vooral niet met punt I van de Utrechtsche Conclusies.

Aan de andere zijde spreekt de Synode uit dat genoemde leeraren in hunne geschriften volgens hun eigen herhaalde verklaringen niet anders willen en bedoelen dan de Gereformeerde leer, de leer der Heilige Schrift en van onze belijdenisschriften, te leeren, en te verdedigen, terwijl het niet kan worden ontkend, dat zij in de grondwaarheden, zooals die in onze belijdenisschriften geformuleerd zijn, Gereformeerd zijn, al is het ook met een neiging tot eenzijdigheid.

III. Met het oog op de afwijkende gevoelens van de Leeraren H. Danhof en H. Hoeksema in zake de drie besproken punten en met het oog op den strijd die in onze kerken over het leerstuk der Gemeene Gratie of Algemeene Genade is ontbrand, vermaant de Synode de beide broederen, om zich in prediking en geschriften te houden aan het standpunt der belijdenis in zake de drie bovengenoemde punten, en tevens vermaant zij de broederen en de kerken in 't algemeen zich te wachten voor alle eenzijdigheid in de voorstelling der waarheid, en zich voorzichtig, gematigd, en bescheiden uit te drukken.

Aan de andere zijde acht de Synode dat in zooverre de Leeraren H. Danhof en H. Hoeksema in hunne geschriften waarschuwen tegen wereldgelijkvormigheid, er aanleiding is tot zulk eene waarschuwing niet het oog op het mogelijk misbruikmaken van de leer der Algemeene Genade, waarom de Synode zich geroepen acht het volgende Getuigenis tot de kerken te doen uitgaan.

IV. Getuigenis.

Nu de Synode zich heeft uitgesproken over een drietal punten, die bij de loochening van de Gemeene Gratie in het gedrag kwamen, en daarmee de afgehele miskenning van die waarheid afkende, gevoelt zij zich

tevens gedrongen, om onze kerken en vooral hare leiders met allen ernst te waarschuwen tegen alle eenzijdigheid draven en dus misbruiken van het leerstuk der Gemeene Gratie.

Er bestaat ten dezen een niet te miskennen gevaar. Toen D. Kuyper zijn monumentaal werk over dit onderwerp schreef, toonde hij zich reeds bewust te zijn van het gevaar, dat sommigen zich er door zouden laten verleiden tot een zich verliezen in de wereld. En de geschiedenis heeft reeds bewezen dat dit gevaar meer dan denkbeeldig was. Ook Dr. Ravinek heeft in zijn „Deugdelijk“ aan dat gevaar herinnerd.

Als wij de geestesstroomingen van den tegenwoordigen tijd rondom ons nagaan, valt het niet te ontkennen, dat er veel meer gevaar bestaat voor wereldgelijkvormigheid dan voor wereldvlucht. De liberale theologie van den tegenwoordigen tijd wischt feitelijk de grenzen tusschen de Kerk en de wereld uit. De groote betekenis van de Kerk wordt door velen hoe langer hoe meer gezocht in het sociale leven. Het besef van een geestelijk-zedelijke antithese verzwakt in toenemende mate in het bewustzijn van velen en maakt plaats voor een vaag gevoel van een algemeene broederschap. De prediking beweegt zich grootelijks aan de peripherie van het leven en dringt niet door tot het geestelijk centrum. De leer der bijzondere genade in Christus wordt hoe langer hoe meer op den achtergrond gedrongen. Er is een sterke zucht, om de theologie in overeenstemming te brengen met een wetenschap, die in dienst staat van het ongelooft. Door de pers en door allerlei uitvindingen en ontdekkingen die op zichzelf zeker als gaven Gods te waardeeren zijn, wordt een groot deel van de zondige wereld ingedragen in onze Christelijke gezinnen.

Om al deze en meer dergelijke invloeden, die van alle zijden op ons inwerken, is het gebiedend noodzakelijk, dat de Kerk in dezen de wacht betrekke bij het beginsel; en dat zij, ook bij haar vasthouden van de voormelde drie punten met hand en tand de geestelijk-zedelijke antithese handhave. Nimmer late zij hare prediking verloop in sociale verhandelingen of literarische beschouwingen. Zij wake er voor, dat Christus gekruisigd en opgeslaan, steeds het middelpunt der prediking zij. Zonder af te laten brede zij vast aan het beginsel, dat Gods volk een bijzonder volk is, levende uit eigen wortel, den wortel des geloofs. En met heiligen ernst roep zij altoos in prediking en geschriften ons volk, en vooral onze jeugdigen toe: „Wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbelagelijke en volmaakte wil Gods zij.“ Dit zal onder den zegen des Heeren onze kerken bewaren voor een wereldgelijkvormigheid, die allen geestelijken gloed dooft, en die de Kerk van haar kracht en haar steraad berooft.

V. Kindelijk besluit de Synode wat te lezen is op bladzijde 13 onder IV, a, b en c, van het Rapport.

IV. In verband met de instructies, die er op aandrigen, dat de Synode zich over de leer der Algemeene Genade als zoodanig uitspreke, of ook een commissie benoeme om deze algemeene zaak in studie te nemen, adviseert uwe commissie der Synode als volgt:

a. Om thans geen uitspraak te doen betreffende het standpunt der Kerk in zake het leerstuk der Algemeene Genade of Gemeene Gratie in al hare geleidingen. Zulk een uitspraak zou veronderstellen, dat dit stuk tot in alle bijzonderheden reeds was doorgedacht en ontwikkeld, wat zeker wel allerminst het geval is. De noodige voorstudie ontbreekt ten dezen nagenoeg geheel. Bijgevolg is er dan ook in de Gereformeerde kerken nog volstrekt geen „communis opinio“ in deze zaak.

b. Om evenmin een commissie te benoemen, die de zaak der gemeene gratie in studie neemt, om zoodoende te komen tot de formulering van een dogma betreffende dit stuk, dat straks in de belijdenis zou kunnen worden opgenomen. (Instructie Muskegon).

1. Omdat dogma's niet gemaakt, maar uit den strijd der meeningen geboren worden, en het dus gewenscht is, dat er aan het vaststellen van een dogma een lange gedachtenwisseling voorafga. De deelneming aan zulk eene gedachtenwisseling moet zoo algemeen mogelijk zijn, en dient niet beperkt te zijn tot een enkele kerkengroep.

2. Omdat een waarheid eerst helder in het bewustzijn der kerk in het algemeen of van een bepaalde kerkengroep in het bijzonder moet leven, eer de kerk zulk een waarheid in hare Confessie kan belijden. Het kan niet gezegd worden, dat deze noodzakelijke voorwaarde nu reeds aanwezig is, of na verloop van twee of vier jaren aanwezig zal zijn.

c. Doch om er bij de leiders van ons volk, zoo predikers als professoren, op aan te dringen, dat zij het leerstuk der Gemeene Gratie in nadere studie nemen: zich op de problemen, die daardoor naar voren gebracht worden, nauwkeurig indeuken en ons volk voorhouden in lezingen, en geschriften. Het is zeer wenschelijk, dat niet een enkele of een klein getal zich tot deze taak zette, maar dat velen er aan deel nemen.

Gronden:

a. Dit zal op de meest natuurlijke wijze kunnen leiden tot een vruchtbare discussie over het stuk der Gemeene Gratie, en zulk een gedachtenwisseling is de onmisbare voorwaarde voor de ontwikkeling dezer waarheid.

b. Het zal de aandacht van ons volk meer bij dit leerstuk bepalen, zijn inzicht daarin verhelderen en de betekenis er van doen gevoelen, zoodat het zich in toenemende mate bewust wordt van dit deel van zijn geloofsinhoud.

c. Het zal na verloop van enkele jaren ongetwijfeld leiden tot een „communis opinio“ in dezen, en alzoo de toestand in onze kerk doen rijpen voor een gemeenschappelijk belijden betreffende de Gemeene Gratie.

Een mijn plaats bel der dat, s op zijn sc ondanks v achtige ver de zonde, varing kom dingen voe het bestaan God bekrac geestelijke de beger worden"

Hij vraa niets doe Ik beker raad te g

Het ziel gecomplice eenvoudigl dragen. E jonge vri geen vrijm leiding te hoe, als h door twijf naar de l in hem k

Om dez ger perso Ik dan, h stige bel zichzelf, r

Nu kan N. N. o telijken st en in zijn zich verg

In het i niet meer de begeer zoolang b Anders: b leugen va groot is, waarin hi van hoof dige ton een voet kunnen v En dood niet.

Bij get niet andi over te l me bepaf Daar is l Tegenove over de af te w willen w

Neen. Wie h hij keert

Wie n op tegen en voor de Heere Als de mag om

Het e dat we i het haat verhoort blik waa zich geb zóó ged om te v

Intusse Er is o Ook de v als de v

Zie, v schurven kunnen een vor doel: w ten, zon genade

ons, en is, dat i onze zo der dat zwijkt: i dan om God af, drukken

Bij di gedachte Het is rekening rouw. A ons te Zoo orde